

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVI.

GIRONA, X AGOST M.CM.XXV.

NVM. CLXXVII

El ciutadà Sobrequés (*)

ET'ACÍ que tornem a ésser infants i, en una vetlla reclosa, ens retrovem a una estança familiar, adalerats per les insospitades meravelles d'una curiosa experiència: A la paret hi han penjat un llençol ben planxat, al davant hi han posat una taula i, al damunt de la taula, una llanterna que diuen que és màgica. Després, han tret una capseta amb vidres allargats, que tenen unes petites rodones de colors i que es veuen enribetats de verd. De part darrera de la llanterna, fan unes manipulacions misterioses; després, — Apagueu el llum!, — diu una veu. I el cor s'ens encongeix un xic, pensant en el què anem a veure...

De primer, surt un home jove, lluint un fort mostatxo i assajant la positura clàssica d'un jugador de viol·loncel. La llegenda ens explica que és executant notable i professor de mèrit, a l'entorn del qual un formigeix de deixebles va formant-se una tècnica i una cultura.... Desseguit el professor s'esborra i es projecta damunt el llençol la petita botiga d'un carrer ciutadà, llarg i rònc. A l'aparador s'hi veuen partitures i instruments de música. A dins hi ha un fris decoratiu en el qual uns conilis i unes perdis, —selvatgia ingènua, — s'atancen a escoltar la música que brolla d'unes cordes ferides per l'arquet que maneja una dona bella. — Excelsitut de la música: encís de la feminitat...

Passa un altre vidre i veiem cantonades i cartells. En l'altre, surt una sale d'espectacles, plena i recollida d'emoció: a l'escenari hi ha l'Enric Granados. La llegenda

(*) Reproducció.

diu una data: 15 d'octubre de 1905. I, després, els vidres van passant ràpids, tant que gairebé no podem anar recordant les cares conegudes que veiem. Hi han els viol·loncelistes Raventós, Sala, Dini, Cassadó i Pau Casals; els pianistes Malats, Blai Net, Marlet, Marshall i Vives; els violinistes Perelló, Manén, Costa, Cugat, Frigola; el Trio Pitxot, el Barcelona, el Quartet Renaixement... Els guitarristes Llobet i Pujol; les cantatrius Josepa Regnard, Mercè Plantada i Maria Barrientos; l'Orfeó Gracienc i el Català; les orquestres simfòniques de Madrid i Barcelona; la orquestra Pau Casals... Han passat en un moment, — en un moment que són ja dinou anys!, — quaranta set vidres d'un sorprenent poder evocador. I, qui ens els mostrava, ha anat dient: Aquesta és l'obra d'un home amant de la Ciutat. Modest executant primer, professor més tard, editor alhora de pàgines i pàgines de música nostrada; d'una revista musical SCHERZANDO on s'agermanen, ja fa setze anys, l'esperit i la tècnica, l'orientació i l'entusiasme... Arriba un dia que sent la coïssor de les altes gaubances espirituals i truca, amb perfidiosa voluntat, a la llosa de plom que cobreix la sensibilitat ciutadana. Empès d'un alè de taumatúrgia renova el símbol del fris de la seva petita botiga: crida amb acords, amb ritmes, amb harmonies, les perdius que romanen al boscatje i els conills que dormen dins els caus. I, poc a poc, va fent-se la corrua i hi van arribant tots: elles, lluint les presumides plomes, ells eixamplant l'ànima fins a la punta de les llargues orelles. Per gràcia del miracle repetit, la sensibilitat va despertant-se i va fent-se polida i subtil l'ànima col·lectiva de la Ciutat que, ara, ja és com un doll de llum que enlluerna la Bella Terra i la fa centre de peligrinatges artístics i breçol d'una «Associació de Música». Ara camins i corriols formigueigen de gent cap a ciutat: dringuen picarols, ronquen botzines, xiulen les màquines de trens especials: llargues corrues de gent es destrien pels carrers cap a les fondes i cap a les botigues; es renoven coneixences, s'afermen amistats, els forasters s'enduen l'emoció d'unes hores de ciutat i la Ciutat en serva el goig d'una comunió efusiva, mentre el comerç ciutadà recompta guanys de centenars i de milers...

Van acabant els vidres i la llegenda ha repetit, amb una cantareïla agradosa: Sobrequés, Sobrequés, Sobrequés...

I vetací que el darrer vidre mostra una figura tota esbojarrada, amb els vestits esparracats i amb uu barret de cascabells: la figura migrada s'engrandeix amb l'inflor d'unes amples botllofes de despit i fastigueija amb la blavor d'unes nafres d'enveja. La figura fins gosa sortir del blanc llençol de projeccions per dir-nos, amb la veu acaponada i feble:

Aquet Tomàs Sobrequés, es un mal ciutadà...

... Ja no ens sentim infants: ja som homes. Han desaparegut la llanterna, el llençol i les evocacions de meravella. Només ens queda al davant l'home geperut d'enve-

ja que va tirant escupinyades enlaire i rebent-les totes damunt el propi rostre. Ens en apartem per asèpsia i enensem unes coses que val més no dir-les.

ALBERT DE QUINTANA

Regenerem la nostra dansa

ARÀ un any pròximament que'l setmanari *Recull*, de Blanes, inserirà un atinat article en el qual s'esmentava la forma verament ridícula de ballar sardanes amb l'implantació d'extravagàncies i combinacions exòtiques que per a res recorden aquella ancestral seriositat, quasi religiositat amb què era dançada i escoltada en els primers temps, i acabava cridant: prous sardanes! si la xarlotada havia de continuar.

Veritablement avui fa llàstima, per a no estampar un altre molt més apropiat i depriment, veure com es ballen sardanes. No són ja sols les gambades i mil extranyeses com més extranyes millor a que s'entreguen no sols els homes que volen fer exhibicions rares d'agilitat i combinacions estrambòtiques, sinó fins també les nostres dones, influenciades, contaminades d'aitals exhibicions, perdent aixís uns i altres aquella gràcia infinita de la bellesa plàstica de l'antiga dansa. I és tan greu el mal que censurem, que per a curar-lo serà precis donar amb una veu prou forta i retunyenta aquell encertat crit de «prou sardanes!» que proposava l'articulista de *Recull*, a qual crit s'hagi d'obeir com si fos una ordre termenant i executiva, car altrement, per dissort valdria més fugir del lloc a on es ballessin sardanes i això ja comença a ésser una efectivitat entre'ls que de debó amen la sardana, com fuig el dimoni de la creu.

De mica en mica s'ha anat desviant el gust del poble qui dança i qui escolta i hem arribat a l'actual degeneració, a la que han contribuït alguns escriptors musicals composant sardanes per a que puguin ballar a la boja i repuntejar fins en els curts, qual cosa abans era impossible i ara és corrent, amb greu desfiguració i unificació de ritmes que devien servir-se amb la seva natural diferència.

Amb aquesta degeneració ens hem allunyat de la d'aquella seriositat en el mode de dançar i de compondre les sardanes, i si alguns pocs compositors es volen salvar i no caure en les exigències del «poble» que no més vol saltar i ballar per que sí, han de veure com se'ls excloïx dels programes de les audicions sardanístiques. No vo-

lem citar noms perquè son prou coneguts de tots els qui ameu de veritat a la nostra dansa en els seus dos aspectes de composició musical i de ball.

Sabem l'existència d'alguns Foments de la sardana als quals deurà estar reservada la noble i enlairada funció d'educar al poble, i no convertint-se com ara en mers organismes encarregats de sufragar audicions públiques amb l'única i exclusiva finalitat de fer ballar. A ells ens dirigim per a que canviant d'estructura, modificant el seu reglament, formant-se amb nous elements dels que avui n'estan allunyats, treballin amb noble interès per a destruir quant hi ha de perniciosos, vulgar i xarlotesc en la nostra mai prou lloada i estimada dansa, donant curssets de divulgació, d'estudi, de pràctiques del ben dançar i del silenciós escoltar, i de respecte i estimació a tots els mestres de música que han llegat pàgines immortals per a glòria i honra de la sardana i que avui la funesta decadència i derivació del què significa el veritable gust i valor, han anat arreconant. Aixís poc a poc retornaria la nostra dansa als seus bons temps, a la seva clàssica forma estètica i musical i seria el que ha de ésser: «la dansa més bella de totes les danses que's fan i es desfan».

JOSEP GRAHIT

Clavé

NIMA jove, senzilla, reflectora dels ideals que tenien ull-pres a l'element popular de sa època, així com de l'atmòsfera caldejada del romanticisme que vivificava els esperits més cultivats: d'aquell mateix romanticisme que engendrà nostre renaixement.

Anima simple, espill claríssim que reflectà inconscientment l'hermosura verdosa de aquell somniós despertar de la Morta-viva, de la Catalunya que estava com encantada esperant el buf màgic de la poesia santa per a tornar a tenir consciència de son ésser.

Les obres d'En Clavé formen un agrupament apart de tot el que s'ha produït en el gènere coral popular.

Dues tendències s'observen en les composicions corals pel poble: la tendència francesa que caracteritza el repertori tradicional dels Orfeons de nostra veïna terra, donant formes extenses, buides generalment d'inspiració, i la tendència alemanya que guarda la forma i l'esperit de la cançó tradicional. Els chors alemanys surten del po-

ble i van al poble; els francesos s'aparten del poble i no van en lloc, a no ésser a la fanfarroneria de l'art mentida.

En Clavé rebé solament l'influència francesa, més això fa pujar son mèrit, ja que vivificà la forma extensa amb l'inspiració ingenua que el glorifica. I si no trobem en sa música aquell lirisme profund d'un Schubert o d'un Schumann, ni l'art refinat d'un Grieg, en canvi hi sentim un regust de naturalesa, ens convenç per una franquesa melòdica i harmònica tan característica que, al menys per a nosaltres els catalans, ens és impossible trobar res més dintre el gènere que satisfaci tan nostre sentit estètic. No trobarem res que sobrepuji les delicadeses del «Somni d'una verge», res que arribi a la realitat pasmosa de «La Brema», mostra evident de la grapa genial d'En Clavé.

LLUÍS MILLET

(De *Mundo Musical*).

Correspondència

BARCELONA. — Organitzada pel Grup Sardanista de l'Orfeó Gracienc tingué lloc al nostre estatge, el 30 de Maig, al vespre la festa de la sardana, aquesta formosa festa, en celebració del primer aniversari de la fundació de l'esmentat Grup.

Hi prengué part la Secció coral de l'Orfeó Gracienc i les cobles «La Selvatana» i «La Principal», de Cassà de la Selva.

Davant una nombrosa concurrència comença l'acte, executant la nostra massa coral les següents obres:

Primera part: *Voltant la Senyera*, Balcells; *Empordà i Roselló*, Morera; *Sardanajant*, Buxó; *La nit*, Cervera; *Dansant*, Jordà; i *La nostra verema*, Morera.

Segona part: *Les neus que es fonen*, *Les fulles seques* i *La sardana de les Monges*, Morera. Orfeó i cobles: *L'estiuada*, Lambert; *Cantem la Pàtria*, Català; *La font d'Albera*, Morera, i *Sant Jordi triomfant*, Pujol.

Hagueren de bisar-se, a precís insistents de l'auditori, *La nostra verema* i *La sardana de les monges*.

La tercera part consistí en una tanda de sardanes per a dansar al pati, que executaren alternant les esmentades cobles.

Les sardanes executades foren les següents: *Juny*, Garreta; *Moreneta* (estrena), Casademont; *Sol ixent*, Toldrà; *Serenata* (estrena) Català; *Camprodon*, Manén; *Mainada* (estrena), Balcells; *Gentil pastoreta* (estrena), Serra, fill; *Les noies de*

Prats de Molló, Juncà; *Comiat* (esirena) Jordà, i *La pubilla empordanesa*, Serra; executada aquesta darrera per les dues cobles conjuntament.

A primeres hores de la matinada acabà la festa, sense que hagués decaigut ni un sol moment l'animació que imperà tothora; i sortí ben complaguda tota la concurrència que hi assistí.

Associacions de Música

SANT FELIU DE GUIXOLS. — Concert IX, curs I. Executants: Quartet Casals, compost pels professors Enric Casals, Pau Giral, Joan Ribas i Bernardí Galvez. Obres: «Quartet» en *sol major*, n.º 9, op. 76. Allegro con spirito. Adagio sostenuto. Menuetto. Presto. Finale. Allegro ma non troppo; Haydn. — «Quartet» en *mi bemol major*, n.º 1, op. 12. Allegro non tardante. Canzonetto. Allegretto. Andante espressivo. Molto allegro e vivace; Mendelssohn. — «Quartet» en *re major*, núm. 2. Allegro moderato. Scherzo. Allegro. Nocturno. Andante. Finale; Borodin.

IGUALADA. — Associació d'Estudiants de l'Ateneu Igualadí de la C. O. — Executants: R. Serra, B. Borràs, X. Andrés i S. Sagrera. — Obres: «Quartet» en *fa major*, op. 18, n.º 1. Allegro con brio. Adagio affettuoso ed appassionato. Scherzo. Allegro; Beethoven. — «Duo» en *sol major*. Allegro. Adagio. Rondó; Mozart. «Quartet» en *la menor*, op. 29. Allegro ma non troppo. Andante. Menuetto. Allegro moderato; Schubert.

TARRAGONA. — Coliseu Mundial. — Executants: Orquestra Simfònica de Madrid. Mestre: F. Arbós. — Obres: «Carnaval Roma» (overtura), Berlioz; «Zarabanda-Giga i Badinerie», Corelli; «Una nit en el mont pelat», Moussorgsky; «Sèptima simfonia», Beethoven; «L'après midi d'un Faune», Debussy; «Triana», Albéniz-Arbós; «Danses guerres del Príncep Igor», Borodin.

Noticiari

Unes festes extraordinàries se organitzen per les fires de Sant Narcís d'enguany. Anomenada una comissió en la qual SCHERZANDO i està ben representat, aquesta sots la presidència del batlle senyor Bassols, entre altres coses, ha acordat la celebració

de un concert a càrrec del notabilíssim Orfeó Gracienc sots la direcció del seu mestre Balcells; un festival coral per les distintes agrupacions de la ciutat; la Festa de la Sardana organitzada pel Sindicat de orquestres; una diada infantil a la Devesa on els nens del Grup Escolar, sots la direcció de son mestre J. Baró, hi entonaran un enfilall de cançons escolars; escollides audicions de sardanes per les nostres primeres cobles; un possible concert per la gran orquestra simfònica Pau Casals, i altres números que estan en projecte i que'n donarem compte en successives edicions.

Tots els números son altament simpàtics, remarcant especialment el concert del Orfeó Gracienc, que per la seva importància atraurà un gros contingent de forasters, desitjosos de tributar un homenatge a la notable entitat orfeònica de un historial ben gloriós. Falta solament que siga un fet la vinguda de la Orquestra Pau Casals, i podrem dir que les properes festes seran de les mellors celebrades de molts anys ençà.

Cal fer constar que el batlle de la ciutat senyor Bassols, portat per un gran entusiasme, dóna les majors facilitats per a la realització de totes les iniciatives que's presenten i comptant la comissió amb tan valiosa e incondicional cooperació, que és a l'ensem la de tota la Corporació municipal, cal augurar unes festes esplèndides i admirables.

No tot ha d'ésser lo del Ajuntament de l'any passat de trista recordança, que oferia la migrada i ridícula subvenció de 500 pessetes per un concert de la Orquestra Pau Casals—que rebutjarem dignament, — una de les primeres entitats del món, i regalava en canvi, mellor dit, ilensava 10.000 pessetes subvencionant a una mala companyia de gènere zarzuelesc, desacertada gestió consistorial que motivà el despreci més absolut de tota la ciutat. Ara tot se presenta amb un aspecte de simpatia i desitjos de treballar amb fe i entusiasme, portats del criteri unànim de dotar de unes bones festes que han de traslluir-se en portar un benefici moral i material a la Girona tota.

§ La propera modificació de la cobla-orquestra «L'Art Gironí», anunciada en nostre prop-passat número, ha tingut ja els seus efectes. De una manera definitiva se'n separen, per a continuar-la a fi de temporada, el mestre Josep Baró i els professors senyors Rafel Roig, Principi Romaguera i Jaume Saló, tots ells ben conceptuats i que portaven a la entitat orquestral un concurs ben estimable, contribuint eficaçment al prestigi que se havia conquerit, elevant-la com a una de les mellors d'aquesta província.

Hem parlat d'aquesta qüestió amb els mentats professors, i ens diuen que comptan amb valuoses cooperacions, projectant la continuació de la mateixa cobla-orquestra, i que totes quantes gestions fassin en aquest sentit, iran encaminades en poder-

nos oferir una entitat de primer ordre, cosa que no cal dir lo molt que ho celebrarem i que desitjem axís siga. A treballar doncs i que no decaiguin ses entusiasmes per la obra meritòria projectada, amb la seguretat que la Girona tota acullirà amb entusiasme la idea, i que a igual que nosaltres, faran vots per a que sigui una realització.

§ El prop divendres, dia 7 del mes en curs, un grup de amics de nostre Director En Tomàs Sobrequés, li dedicaran un amical banquet en el Restaurant Norat, commemorant la entrada de l'any XVII de la publicació de SCHERZANDO.

No cal dir amb quina complaença vejem aquesta manifestació de simpatia a l'amic estimat, a la qual ens hi sumem sincerament.

§ Segons s'hauran assabentat els nostres lectors ha estat clausurat, per ordre governativa, l'Orfeó Català. Ho lamentem i desitgem que ben aviat pugui tornar a reprendre ses tasques la nostra primera entitat coral.

§ Pau Casals, violoncel·lista il·lustre i mestre eminent, ha firmat un contracte de exclusivitat amb la companyia del «Gramófono S. A. E.», marca «La Voz de su Amo» per a impresionar discs de obres de cel·lo. Ha fet la companyia del «Gramófono» la adquisició més valuosa que podia esperar-se, i a la llarga llista dels més eminents artistes del món amb que compta la mateixa: cal afegir-hi amb lletres d'or la del mestre Pau Casals, enriquint el catàleg extens i notable avui el més perfecte de totes les marques existents. Els aficionats als aparells parlants estaran de enhorabona.

PUBLICACIONES REBUDES

Harry Wilson. — *Brisa Argentina*. — Tango per a piano i sextet. Ed. Ribas i Ferrer.

Clifton Worsley. — *Rhythmes d'Or*. — Valse lent per a piano i sextet. Ed. Ribas i Ferrer.

J. Lambert. — *Por una mujer*. — Fantasia per a sextet amb piano conductor; transcripció del mateix autor. Lloc de venda: Casa Sobrequés, Girona.

J. Palanca. — *Salambó-schimmy*, per a piano i sextet. Ed. Ibèria Musical.

A. Seguro. — *El Diablo verde*. — One i Fox de la revista, per a piano i sextet. Ed. I. Alier. Lloc de venda: Casa Sobrequés.

§ Hem rebut recentment les publicacions següents: *Mundo Musical*, publicació orgue del Sindicat Musical de Catalunya; *Gerió*, publicació quinzenal dels comarcans gironins; *Ayres de la Conca de Montblanch*; *Musique et Theatre de Paris*; *Emporium*, publicació sardanista, i *Revista de les Arts*. Agraïm la visita i establím el canvi.